

HoogeveenLuigjes

accountants
belastingadviseurs

Jaarrapport 2016 van

**Vereniging Het Zonnehuis
te Leiden**

HL accountants en belastingadviseurs B.V.

Burgemeester de Beaufortweg 18a | Postbus 344 | 3830 AJ Leusden | T (033) 434 72 00
Van 't Hoffstraat 28e | Postbus 4 | 3860 AA Nijkerk | T (033) 247 31 60
info@hlg.nl | www.hlg.nl | KvK Amersfoort nr. 08024298

Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing; deze voorwaarden zijn bij onze opdrachtbevestiging ter hand gesteld en/of worden desgevraagd op eerste verzoek toegezonden.

SRA

INHOUDSOPGAVE

Pagina

ACCOUNTANTSRAPPORT

1	Opdracht	2
2	Beoordelingsverklaring	2
3	Algemene gegevens	3
4	Analyse van baten en lasten	4
5	Financiële positie	5

FINANCIEEL VERSLAG

1	Bestuursverslag	7
---	-----------------	---

JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2016	14
2	Staat van baten en lasten over 2016	16
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	17
4	Toelichting op de balans per 31 december 2016	20
5	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2016	24
6	Ondertekening door bestuurders	26

OVERIGE GEGEVENS

1	Mededeling omtrent het ontbreken van een controleverklaring	27
2	Verwerking van het verlies 2016	27

ACCOUNTANTSRAPPORT

Aan het bestuur van
Vereniging Het Zonnehuis
P/a Rijnsburgerweg 10
2333 AA Leiden

Leusden, 22 februari 2017

Geacht bestuur,

Hierbij brengen wij verslag uit over boekjaar 2016 met betrekking tot uw vereniging.

1 OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2016 van uw vereniging, waarin begrepen de balans met tellingen van € 5.573.210 en de rekening van baten en lasten sluitende met een resultaat van negatief € 99.914, beoordeeld.

2 BEOORDELINGSVERKLARING

Opdracht

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2016 van Vereniging Het Zonnehuis te Leiden beoordeeld. Het bestuur van Vereniging Het Zonnehuis is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven". Het is onze verantwoordelijkheid een beoordelingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 2400 "Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten". De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij functionarissen van de vereniging en het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de financiële gegevens. Door de aard en de omvang van onze werkzaamheden kunnen deze slechts resulteren in een beperkte mate van zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening. Deze mate van zekerheid is lager dan die welke aan een controleverklaring kan worden ontleend.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Het Zonnehuis per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

HL accountants en belastingadviseurs B.V.

Burgemeester de Beaufortweg 18a | Postbus 344 | 3830 AJ Leusden | T (033) 434 72 00

Van 't Hoffstraat 28e | Postbus 4 | 3860 AA Nijkerk | T (033) 247 31 60

info@hlg.nl | www.hlg.nl | KvK Amersfoort nr. 08024298

Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing; deze voorwaarden zijn bij onze opdrachtbevestiging ter hand gesteld en/of worden desgevraagd op eerste verzoek toegezonden.

SRA

IAPA
Institute of Accountants
Public Accountants
and Auditors

Hoogeveen
Luigjes
Groep

3 ALGEMENE GEGEVENS

3.1 Missie

Als ideële organisatie zet Vereniging Het Zonnehuis zich al ruim 95 jaar in voor de waardigheid van het leven van kwetsbare ouderen met een verminderde regie (of verlies aan regie) over het eigen leven met een veelzijdige hulp- en zorgbehoefte. Door het stimuleren van onderwijs, (toegepast) onderzoek (bijzondere leerstoel VU) en innovaties in de ouderenzorg, komt de waardigheid van leven tot uiting in de wederzijdse dialoog, relatie en context tussen zorgvrager en zorgorganisatie. Waardevolle ontmoetingen tussen jong en oud dragen bij aan het positief beïnvloeden van wederzijdse beeldvorming.

3.2 Bestuur

In 2016 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

De heer Mr. M.P. den Ottolander MBA	(voorzitter, sinds juni 2010)
Mevrouw drs. G.M. Siegerink	(lid, sinds juni 2010 en vice-voorzitter sinds 10/12/2014)
De heer C.H.M. de Graauw MBA	(penningmeester, sinds juni 2015)
Mevrouw drs. W.I. Sandberg van Boelens	(lid, sinds juni 2010)
Mevrouw J.F. van Pijpen Msc -	(lid, sinds juni 2015)

3.3 Inschrijving Kamer van Koophandel

De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Midden-Nederland onder nummer 40477381.

4 ANALYSE VAN BATEN EN LASTEN

4.1 Vergelijkend overzicht

Het tekort over 2016 bedraagt € 99.914 tegenover een tekort over 2015 van € 200.571. De baten en lasten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	2016		2015		Vershil
	€	%	€	%	€
Baten	314.480	100,0	240.986	100,0	73.494
Lasten					
Lonen en salarissen	85.592	27,2	85.202	35,4	390
Sociale lasten	9.661	3,1	9.288	3,9	373
Pensioenlasten	10.268	3,3	8.441	3,5	1.827
Overige personeelskosten	10.792	3,4	3.441	1,4	7.351
Afschrijvingen materiële vaste activa	280	0,1	280	0,1	-
Overige waardeveranderingen van vaste activa	20.000	6,4	-	-	20.000
Kantoorkosten	2.593	0,8	2.760	1,2	-167
Algemene kosten	19.861	6,3	19.609	7,9	252
Activiteiten / Projecten derden	185.574	59,0	240.874	100,0	-55.300
Diverse baten en lasten	-	-	311	0,1	-311
	344.621	109,6	370.206	153,5	-25.585
	-30.141	-9,6	-129.220	-53,5	99.079
Financiële baten en lasten	-19.773	-6,3	-21.351	-8,9	1.578
Tekort	-49.914	-15,9	-150.571	-62,4	100.657
Resultaatbestemming	-50.000	-15,9	-50.000	-20,8	-
Tekort na resultaatbestemming	-99.914	-31,8	-200.571	-83,2	100.657

4.2 Nadere resultaatanalyse

De baten en daarmee ook het resultaat zijn in het boekjaar toegenomen. Een deel van de baten zijn afkomstig van een sterk vergrijsd ledenbestand en lopen terug. Daarnaast is het grootste deel van de baten sterk afhankelijk van het rendement dat behaald wordt op de beleggingsportefeuille. De tegenvallende resultaten op de (internationale) beleggingsmarkten maakt dat de jaarlijkse lasten van de vereniging niet volledig worden gedekt. De lasten worden voornamelijk gevormd door de maatschappelijke doelstelling van Vereniging Het Zonnehuis met een focus op beter onderwijs in de zorg voor ouderen samen met partner Leyden Academy. Deze laatste ontvangt hiervoor op jaarbasis een minimale donatie van € 150.000.

5 FINANCIËLE POSITIE

Uit de balans is de volgende financieringsstructuur af te leiden:

	31-12-2016		31-12-2015		Mutatie
	€	€	€	€	€
Beschikbaar op lange termijn:					
Ondernemingsvermogen	5.482.455		5.532.370		-49.915
Voorzieningen	50.000		100.000		-50.000
		5.532.455		5.632.370	-99.915
Waarvan vastgelegd op lange termijn:					
Materiële vaste activa	55.860		56.140		-280
Financiële vaste activa	5.127.335		5.347.050		-219.715
		5.183.195		5.403.190	-219.995
Werkkapitaal		349.260		229.180	120.080
Dit bedrag is als volgt aangewend:					
Vorderingen	726		34.015		-33.289
Liquide middelen	389.289		245.066		144.223
		390.015		279.081	110.934
Af: kortlopende schulden		40.755		49.901	-9.146
Werkkapitaal		349.260		229.180	120.080

5.1 Werkkapitaal

Werkkapitaal is het saldo van de vlottende activa en de kortlopende schulden en geeft derhalve een indicatie ten aanzien van de financiering van de werkzaamheden van de onderneming.

Tot het verstrekken van nadere toelichtingen zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
HoogeveenLuigjes
accountants en belastingadviseurs

drs. H. Geerts RA

FINANCIEEL VERSLAG

BESTUURSVERSLAG

Preamble

Vereniging Het Zonnehuis is ontstaan als particulier initiatief met een geestelijk en sociaal uitgangspunt. In 1921 opgericht door enkele voortrekkers uit het initiatief 'Zonnewende', Bond voor zieken; een correspondentiekring van leden die zich bekommerden om de toestand van langdurig zieken in Nederland. Hun droom was het realiseren van een eigen tehuis, zodat deze mensen een plek hadden om te verblijven. Vereniging Het Zonnehuis is de bakermat van de Zonnehuis Groep; een landelijk netwerkverband van zorginstellingen op het gebied van verzorging, verpleging en thuiszorg. Als ideële organisatie zet Vereniging Het Zonnehuis zich al ruim 95 jaar in voor de waardigheid van het leven van kwetsbare ouderen met een verminderde regie (of verlies aan regie) over het eigen leven met een veelzijdige hulp- en zorgbehoefte. Door het stimuleren van onderwijs, (toegepast) onderzoek en innovaties in de ouderenzorg, komt de waardigheid van leven tot uiting in de wederzijdse dialoog, relatie en context tussen zorgvrager en georganiseerde zorgorganisatie. Hiertoe bekleedt zij onder andere een leerstoel aan de VU in Amsterdam.

I.1 Rechtspersoon

Het financieel verslag 2016 betreft de rechtspersoon Vereniging Het Zonnehuis, opgericht op 24 mei 1921 en gevestigd te Leiden. Het bestuur zal het financieel verslag 2016 vaststellen in haar vergadering van 24 mei 2017. Het financieel verslag voldoet aan de richtlijn voor de jaarverslaglegging 640 voor organisaties zonder winststreven. Vereniging Het Zonnehuis doet verslag over de door haar geïnitieerde en ondersteunde activiteiten door middel van Zonnehuis Post, een jaarcongres, de eigen website en social media.

I.2 Missie en visie

Missie

Als ideële organisatie zet Vereniging Het Zonnehuis zich al ruim 95 jaar in voor de waardigheid van het leven van kwetsbare ouderen met een verminderde regie (of verlies aan regie) over het eigen leven met een veelzijdige hulp- en zorgbehoefte. Door het stimuleren van onderwijs, (toegepast) onderzoek (bijzondere leerstoel VU) en innovaties in de ouderenzorg, komt de waardigheid van leven tot uiting in de wederzijdse dialoog, relatie en context tussen zorgvrager en zorgorganisatie. Waardevolle ontmoetingen tussen jong en oud dragen bij aan het positief beïnvloeden van wederzijdse beeldvorming.

Toekomstvisie

Het bestuur heeft besloten op basis van positieve evaluaties de samenwerking met partner Leyden Academy in 2017 te verlengen. De gewenste meerwaarde, dynamiek en focus op gezamenlijke aandachtspunten in de ouderenzorg is zichtbaar en leidt tot gewenste resultaten. Ook de directie en Raad van Commissarissen van kenniscentrum Leyden Academy hebben uitgesproken dat zij tevreden zijn over de wederzijdse kennisuitwisseling en constructieve manier van samenwerken. Het bestuur van Vereniging Het Zonnehuis bezint zich in 2017 verder op haar toekomstvisie.

Subsidie

Op basis van het jaarlijkse rendement op het eigen vermogen bepaalt het bestuur welke financiële bijdrage er per kwartaal ingezet wordt om de samenwerking met Leyden Academy te optimaliseren. Er is een minimale bijdrage van 150.000,- per jaar vastgesteld.

Onderwijsvernieuwing

Vereniging Het Zonnehuis en samenwerkingspartner Leyden Academy hebben een aanjaagfunctie om vernieuwing in het onderwijs voor de ouderenzorg te stimuleren. Hiervoor gebruiken ze hun gezamenlijke (academische) netwerk en tevens hun kennis en ervaring op het gebied van actuele ontwikkelingen in de zorg voor ouderen. Ambitie is om frisse denkers uit te dagen na te denken over hoe de zorg anders en beter kan. De nadruk ligt hierbij op de inzet van laaggeschoolde jongeren, de ontwikkeling van leren in de praktijk (belevingsgerichte zorg) en inter-generationale ontmoetingen om vooroordelen over elkaar te verminderen.

Vervolg Levensles: keuzedeel

In 2016 is er een projectgroep gevormd met 5 ROC's Zorg en Welzijn die betrokken zijn geweest bij de Inspiratie- en Kennisdagen Levensles die in 2013 en 2014 in het land zijn georganiseerd. Onder leiding van een externe projectleider met onderwijsexpertise is er contact gelegd met directies en teamleiders van desbetreffende mbo-opleidingen. Per ROC zijn docenten afgevaardigd om mee te denken over hoe er gewerkt kan worden aan de ambitie om een eigen Keuzedeel 'Levensles' te ontwikkelen voor het mbo-curriculum. De stuurgroep met vertegenwoordigers van de initiatiefnemers en de MBO-raad is eenmaal bijeengeweeft om draagvlak voor nodige veranderingen te verkrijgen.

Na een kick-off bijeenkomst zijn er drie bijeenkomsten op de eigen onderwijslocaties geweest om ervaringen, projecten en documenten uit te wisselen. De projectleider heeft op verzoek van de Bedrijfstakgroep Zorg, Welzijn en Sport van de MBO-raad een presentatie gegeven over Levensles. Een workshop tijdens de tweedaagse MBO-Academie is afgezegd door te weinig aanmeldingen. Tijdens het landelijke congres 'Nieuwe generatie ouderen(zorg)' in de Jaarbeurs in Utrecht is de website iklevensles.nl gelanceerd met een eigen database om nieuwe onderwijsideeën voor betere ouderenzorg te verzamelen. Deze zijn bedoeld om uit te wisselen en te inspireren. De uitkomsten van Levensles worden door het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) gepresenteerd als 'best practices' op het gebied van intergenerationale ontmoetingen tussen jong en oud.

In 2017 vond op 15 februari een Inspiratie- en Kennisdag Levensles plaats voor de regio Leiden en het lokale netwerk. De organisatie ligt in handen van Studio Moio.

Er is een kleine aanjaagsubsidie gegeven voor het opzetten van een Keuzeprogramma door studenten van sociale studies die levensecht kennismaken met de doelgroep ouderen op verschillende interactieve manieren. Dit onderwijsidee staat ook vermeld op de website van Levensles. Ook is het mogelijk gemaakt dat een vijftal mbo-docenten samen met de Dames The van Zorgvisite op locatiebezoek zijn geweest. Dit om de eigen blik te verfrissen en te leren hoe belangrijk het thuisgevoel is voor bewoners en hun naasten. Na elke Zorgvisite wordt er een recensie op de website geplaatst ter inspiratie.

Beeldvorming: jong & oud

In het kader van een positievere beeldvorming van jongeren en ouderen over elkaar, heeft Stichting GetOud in opdracht van Vereniging Het Zonnehuis op creatieve wijze een fotoserie gemaakt van een aantal jonge en oudere rolmodellen. Deze rolmodellen zijn studenten, docenten, bestuurders en ouderen die meegedaan hebben aan de Inspiratie- en Kennisdagen Levensles en zo laten zien hoe hun beeld over elkaar veranderd is. Op het digitale platform NED7 zijn de foto's met bijbehorende blogs toegankelijk gemaakt voor een groot publiek. Tijdens het landelijke congres 'Nieuwe ouderen(zorg)' dit najaar heeft stichting GetOud deze foto's ook getoond aan het publiek en hebben twee rolmodellen (Jan & Sascha) op de catwalk hun ontmoeting toegelicht en benadrukt hoe belangrijk wederzijds begrip is voor elkaars leeftijdsfase.

Verhalen ophalen door studenten

In het voorjaar van 2016 is er een pilot uitgevoerd met drie hbo-studenten van Stenden College uit Leeuwarden en drie mbo-studenten van ROCTOP uit Amsterdam. Na een gezamenlijke kick-off in het Odensehuis in Amsterdam, hebben alle studenten inzet gepleegd om een ontmoeting met een oudere met dementie te organiseren. Ook is er een ontmoetingsmiddag bijgewoond bij dagopvang 'Kraka e Sewa' met Surinaamse ouderen. Op basis van deze uitkomsten en de eindpresentatie zijn in het najaar van 2016 twee klassen met derdejaars studenten Verzorging onder begeleiding van projectleiders van de Dementieverhalenbank aan de slag gegaan. Er zijn door de lescoördinator extra uren ingeroosterd voor dit project met extra aandacht voor interviewtechnieken en verslaglegging. Het project heeft ondanks aanloopproblemen, veel resultaten opgeleverd als het gaat over de kwaliteit van ontmoetingen en het bijstellen van negatieve beelden over de zorg voor ouderen (met dementie). Er is een boekje gemaakt met mooie citaten van de studenten over hun bijzondere ervaringen.

Dit project is mede mogelijk gemaakt door bijdragen van stichting RCOAK, Fonds Sluyterman van Loo en Gravin van Bylandt Stichting. ROCTOP heeft te kennen gegeven in 2017 wederom met dit project aan de slag te willen gaan.

Vereniging Het Zonnehuis en Leyden Academy zijn erg tevreden over het partnerschap met de Dementieverhalenbank om zodoende ontmoetingen tussen jong en oud te arrangeren.

Onderzoek

De bijzondere leerstoel Organisatie en beleid van zorg verbonden aan de VU wordt sinds 2012 deeltijds bekleed door prof. dr. Henk Nies, bestuurder van kenniscentrum Vilans voor langdurige zorg in Utrecht. De leerstoel is ingesteld door Vereniging Het Zonnehuis in samenwerking met Vilans en de Vrije Universiteit. Het bestuur heeft eind 2015 de leerstoel geëvalueerd, evenals het curatorium dat de leerstoel jaarlijks beoordeeld. Vereniging Het Zonnehuis is positief over de betrokkenheid van de leerstoelhouder bij de actuele ontwikkelingen in de ouderenzorg en zijn rol als onderzoeker en begeleider van twee promovendi. Bijzonder hoogleraar Henk Nies heeft tweemaal op uitnodiging van het bestuur meegedacht over de definitie en invulling van het begrip waardigheid en waardig oud worden. Eind 2016 is er officieel besloten om deze leerstoel met nog eens vijf jaar te verlengen. Medio 2017 wordt hiervoor het plan van aanpak gepresenteerd.

Ontwikkelingen

Jo Visser Award

Tijdens de Algemene Ledenergadering (ALV) van Vereniging Het Zonnehuis op 24 mei 2016 jl. is de geldprijs die behoort bij de Jo Visser Award door Jan Eefsting, voorzitter Zonnehuis Groep, uitgereikt aan ambassadeur Waardige zorg Marjan Berk. Deze geldprijs is ten goede gekomen aan de zes regionale Zonnehuizen, die elk een voorleesmiddag door Marjan Berk aangeboden hebben gekregen. Dit in het kader van het 95-jarig bestaan van Vereniging Het Zonnehuis en haar Zonnehuizen. Van de zes voorleesmiddagen is een interview gemaakt, waarin Marjan Berk vertelt over 'het feest der generaties' tijdens deze middagen. Elk Zonnehuis met haar eigen colour locale, verhalen en liedjes. Na afloop heeft elk Zonnehuis een exemplaar van het Opa en Oma-boek gehad voor de eigen bibliotheek. Marjan Berk heeft ook aandacht aan de Jo Visser Award besteed in haar wekelijkse column in het AD-dagblad.

Zorgvisite

Ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van het Zonnehuis Vlaardingen, vond de ALV plaats in de brasserie. Na de bestuursvergadering en de ALV hielden Hetti Willemse en Tineke van den Klinkenberg van Zorgvisite nog een presentatie over de resultaten van meer dan 100 Zorgvisites in het land. Een mooi voorbeeld hoe een klein project groot in uitstraling en daden kan zijn. De dames The zijn geïnterviewd voor radio- en televisieprogramma's en worden genoemd door het ministerie van VWS en IGZ. Deze aanpak van 'mystery guests' wordt ook gebruikt in mbo-onderwijs door inzet van studenten en docenten. Na afloop van de ALV was er een high-tea georganiseerd voor alle genodigden, bewoners en naasten van het Zonnehuis Vlaardingen en las Marjan Berk voor uit eigen werk. Dit was een groot succes en werd erg gewaardeerd door alle aanwezigen.

Zonnehuis dinerdebat

In 2016 is het Jaarcongres Waardige zorg vervangen door het Zonnehuis dinerdebat. Dit biedt de gelegenheid om in een kleiner gezelschap in te kunnen spelen op de actualiteit en de focus op onderwijsvernieuwing in de ouderenzorg. De bijeenkomst vond dit najaar plaats in een werkleerbedrijf van MBO Amersfoort, waar mbo-studenten Horeca het vak leren in de praktijk. Het thema luidde; Eenheid in verscheidenheid of juist 1000 bloemen laten bloeien? Twee zorgondernemers presenteerden hun visie op anders denken en doen in de zorg en waar mbo-opleidingen op moeten inhaken. Het was een aangename avond met voldoende gelegenheid tot ontmoeting en debat. Ter gelegenheid van het 95-jarig bestaan van Vereniging Het Zonnehuis is er een korte film getoond met een Ode aan oprichtster Jo Visser, gemaakt door stichting Special-Eyes. Tijdens deze avond ontving Peter Hop, zorgondernemer en oprichter van stichting Zwementie, de Jo Visser Award met bijbehorende wisselbeeld en geldprijs. Zijn aanpak en visie onderscheidt zich door het tonen van lef en het aangaan van verbindingen met studenten, zoals bijvoorbeeld het project Zwementie waar studenten zwemmen met mensen met dementie. Na afloop is er een korte digitale enquête uitgezet onder de deelnemers.

Zorgen voor Zin bij mensen met dementie

Eind 2016 is het project Zorgen voor Zin bij mensen met dementie afgerond. Dit project is onder de vlag van het Expertisenetwerk Levensvragen en Ouderen mede mogelijk gemaakt door Vereniging Het Zonnehuis, Fonds Sluyterman van Loo en Stichting Porticus. Onder leiding van projectleider en geestelijk verzorger Peterjan van der Wal is er onderzoek gedaan naar het belang van zingeving bij mensen met dementie en hun mantelzorgers. Met de cursusmaterialen kunnen ervaren zorgverleners de cursus zelf geven. De cursus is zowel voor de mensen uit de naaste omgeving als voor mensen met dementie zelf.

Ideon voor dementieprofessionals

Vereniging Het Zonnehuis heeft in 2016 besloten om een renteloze lening aan kenniscentrum Ideon voor dementieprofessionals kwijt te schelden, vanwege onvoldoende liquiditeiten nu en in de toekomst. Ideon biedt trainingen, workshops en e-learning aan over het verzorgen van mensen met dementie. Ideon kan de trainingen ook combineren met kennismonitors die snel en laagdrempelig de kennis van zorgprofessionals meten om, op basis van kennisbehoefte, (bij)scholing op maat te ontwikkelen. De kennismonitors worden ook aangeboden aan regionale ROC's voor onderwijsverbetering en nascholing.

I.3 Relatiebeheer

De leden, donateurs en relaties van Vereniging Het Zonnehuis ontvangen sinds 2012 de Zonnehuis Post. Een drieluik waarin verslag wordt gedaan van de gezamenlijke focus op onderwijs, onderzoek en ontwikkelingen in de zorg voor kwetsbare ouderen. Gezien het afnemend leden- en donateursbestand is er besloten om de Zonnehuis Post alleen nog te gebruiken voor het Jaarbericht dat in het voorjaar met de schriftelijke uitnodiging voor de ALV wordt verstuurd. Digitale versies van Zonnehuis Post staan op de eigen website.

Social media

Vereniging Het Zonnehuis heeft een eigen website, Twitter account en Facebook pagina. Dit zet zij in voor actuele nieuwsberichten en het promoten van projecten waar zij als initiatiefnemer bij betrokken is.

I.4 Financieel beleid

Het jaar 2016 is afgesloten met een resultaat van negatief € 99.914. De lage rentestand en de onzekere economische situatie op de aandelenmarkt hebben ervoor gezorgd dat het rendement op het totale vermogen lager ligt dan de voorgaande jaren. Het bestuur van Vereniging Het Zonnehuis oriënteert zich op haar beleggingsstrategie en ambitie om met haar eigen vermogen een duurzame bijdrage te leveren aan de kwaliteit en continuïteit van mbo-onderwijs in de langdurige zorg voor ouderen. Het eigen vermogen bedraagt € 5.482.455 op 31 december 2016. Jaarlijks wordt er op basis van het beleggingsresultaat minus de structurele lasten een bijdrage gereserveerd om uitvoering te geven aan de gezamenlijke projecten met samenwerkingspartner Leyden Academy on Vitality and Ageing.

I.5 Bestuur

Samenstelling bestuur per 31-12-2016:

De heer mr. M.P. (Maarten) den Ottolander MBA, voorzitter
Mevrouw drs. G.M. (Trudie) Siegerink, vice-voorzitter
De heer drs. C.H.M. (Kees) de Graauw MBA, penningmeester
Mevrouw drs. W.I. (Wendela) Sandberg van Boelens, lid
Mevrouw J.F. (Jenneke) van Pijpen Msc, lid
Mevrouw drs. M. (Marion) Duimel, adviseur (geen stemrecht)

In 2016 hebben vijf bestuursvergaderingen plaatsgevonden

Rooster van aftreden

Het huidige bestuur is in 2010 aangetreden en heeft een rooster van aftreden opgesteld waarin dakpansgewijs bestuursleden aftreden dan wel herkozen worden. In 2017 zal bestuurslid Wendela Sandberg tijdens ALV terugtreden als bestuurslid.

Vergoeding

De bestuursleden van Vereniging Het Zonnehuis genieten geen beloning voor hun werkzaamheden, maar hebben wel recht op een vrijwilligersvergoeding van de door hen in de uitoefening van hun functie gemaakte kosten.

Personele ondersteuning

Sinds 2003 is mevrouw D.F. (Danielle) Swart werkzaam bij Vereniging Het Zonnehuis. In haar functie als verenigingsmanager is zij verantwoordelijk voor bestuurs- en beleidszaken, projectbegeleiding, communicatie, fondsenwerving en relatie- en ledenbeheer. Tevens functioneert zij als stafmedewerker voor samenwerkingspartner Leyden Academy on Vitality and Ageing. De gezamenlijke focus ligt hierbij op onderwijsvernieuwing, (toegepast) wetenschappelijk onderzoek en het mede mogelijke maken van ontwikkelingen en innovatie in de ouderenzorg.

De heer mr. M.P. den Ottolander MBA , voorzitter

JAARREKENING

1 BALANS PER 31 DECEMBER 20165.682.271

		31 december 2016	31 december 2015
		€	€
PASSIVA			
VERENIGINGSVERMOGEN	(5)	5.482.455	5.532.370
VOORZIENINGEN	(6)	50.000	100.000
KORTLOPENDE SCHULDEN	(7)		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		8.918	-
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		7.670	5.291
Overlopende passiva		24.167	44.610
		40.755	49.901
		5.573.210	5.682.271

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

		2016		2015	
		€	€	€	€
Baten					
Baten	(8)		314.480		240.986
Lasten					
Personeelskosten	(9)	116.313		106.372	
Afschrijvingen	(10)	280		280	
Overige waardeveranderingen van vaste activa	(11)	20.000		-	
Kantoorkosten	(12)	2.593		2.760	
Algemene kosten	(13)	19.861		19.609	
Activiteiten / Projecten derden	(14)	185.574		240.874	
Diverse baten en lasten	(15)	-		311	
			344.621		370.206
Financiële baten en lasten	(16)		-19.773		-21.351
Tekort			-49.914		-150.571
Resultaatbestemming	(17)		-50.000		-50.000
Tekort na resultaatbestemming			-99.914		-200.571

3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld volgens de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Financiële vaste activa

Overige effecten.

De aandelen en obligaties worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves

Het eigen vermogen van de vereniging bestaat uit de overige reserves die vrijelijk voor het vertrekken van subsidies en projecten beschikbaar zijn en die invulling geven aan haar inhoudelijke beleid.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Baten

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Erfenissen en legaten worden verantwoord in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden verantwoord in het jaar dat ze ontvangen worden tenzij dat deze al in een eerder jaar zijn opgenomen omdat de omvang reeds betrouwbaar vastgesteld kan worden.

De contributies zijn vrijwillige bijdragen van leden en donateurs welke op basis van kasbasis zijn verantwoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Bedrijfskosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en - terreinen	Inventaris	Totaal
	€	€	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2016</i>			
Aanschaffingswaarde	55.414	1.402	56.816
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-	-676	-676
	<u>55.414</u>	<u>726</u>	<u>56.140</u>
<i>Mutaties</i>			
Afschrijvingen	-	-280	-280
	<u>-</u>	<u>-280</u>	<u>-280</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2016</i>			
Aanschaffingswaarde	55.414	1.402	56.816
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-	-956	-956
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>55.414</u>	<u>446</u>	<u>55.860</u>
<i>Afschrijvingspercentages</i>			%
Bedrijfsgebouwen en -terreinen			0
Inventaris			20

2. Financiële vaste activa

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Overige effecten		
Effecten	<u>5.127.335</u>	<u>5.347.050</u>

Door het bestuur is met ingang van september 2010 de portefeuille mix van beleggingen zoals die met vermogensbeheerder Schretlen (in 2015 opgegaan in Rabobank private banking) is afgesproken gewijzigd naar een conservatieve strategie van respectievelijk 70% obligaties - 30% aandelenfondsen waarbij koersvastheid en zekerheid m.b.t. een vast rendement de voorkeur genieten boven mogelijke koerswinsten. Het streven is om in aanvulling hierop ook zoveel mogelijk te beleggen in (duurzame) fondsen met een sociaal-maatschappelijke relevantie met behoud van een streefrendement.

VLOTTENDE ACTIVA

3. Vorderingen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Overige belastingen	726	-
	<u>726</u>	<u>-</u>
Te ontvangen aflossingen		
Te ontvangen aflossingen	-	20.000
	<u>-</u>	<u>20.000</u>

Dit betreft een renteloze lening welke in het boekjaar is afgewaardeerd. In overleg is vastgesteld dat de lening niet meer inbaar was.

Overige vorderingen

Overlopende activa

Nog te ontvangen legaten en nalatenschappen	-	14.015
	<u>-</u>	<u>14.015</u>

4. Liquide middelen

Rabobank	348.818	228.952
ING Bank N.V.	40.471	16.114
	<u>389.289</u>	<u>245.066</u>

PASSIVA

5. EIGEN VERMOGEN

	2016	2015
	€	€
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	5.382.369	5.582.941
Resultaat verslagperiode	-99.914	-200.571
Stand per 31 december	<u>5.282.455</u>	<u>5.382.370</u>

Bestemmingsreserve leerstoelen

Stand per 1 januari	150.000	100.000
Dotatie	50.000	50.000
Stand per 31 december	<u>200.000</u>	<u>150.000</u>

Vooruitlopend op een definitief bestuursbesluit is een deel van het resultaat toegekend aan een bestemmingsreserve ten behoeve van eventuele verlenging danwel vernieuwing van de huidige leerstoel vanaf 2017.

6. VOORZIENINGEN

Leerstoelen	<u>50.000</u>	<u>100.000</u>
-------------	---------------	----------------

	2016	2015
	€	€
<i>Leerstoelen</i>		
Stand per 1 januari	100.000	166.250
Uitbetaling	-50.000	-66.250
Stand per 31 december	<u>50.000</u>	<u>100.000</u>

Betreft per ultimo boekjaar een verplichting aan de Vrije Universiteit Amsterdam waarbij in 2011 gelden ter beschikking zijn gesteld ten behoeve van een leerstoel (dhr. H. Nies € 250.000). De leerstoel wordt met € 50.000 per jaar afgerekend.

7. KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	8.918	-
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	5.949	5.123
Pensioenen	1.721	168
	7.670	5.291
Overlopende passiva		
Vakantiegeld	4.632	4.384
Projecten	10.697	19.645
Accountantskosten	4.000	4.235
Nog te betalen kosten Rabobank	4.838	4.838
Nog te ontvangen facturen	-	11.508
	24.167	44.610

Projecten - In 2014 is er voor 3 jaar en 1 kwartaal (2015-2018) € 29.250 toegezegd ter ondersteuning van projectleider P.J. van der Wal (Zonnehuisgroep Vlaardingen). Dit project maakt deel uit van het kernpartnerschap van Vereniging Het Zonnehuis in het Expertisenetwerk Levensvragen en Ouderen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Niet verwerkte verplichtingen

Samenwerkingsverbanden

De vereniging is per 21 juni 2012 een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met Leyden Academy on Vitality and Ageing (verder: Leyden Academy) voor de duur van 2 jaar. In 2014 is deze overeenkomst verlengd met drie jaar (met een evaluatie na 2 jaar of de samenwerking een langdurig en strategisch karakter krijgt). De vereniging heeft zich verbonden financieel bij te dragen ter grootte van het directe rendement van haar vermogen en de jaarlijkse inkomsten op het gebied van contributies, donaties en legaten met een minimum bedrag van € 150.000 per jaar. Daarnaast zal de medewerker van de vereniging voor 28 uur per week worden ingezet voor projecten van Leyden Academy.

5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

BATEN

	2016	2015
	€	€
8. Baten		
Opbrengsten/giften	18.375	19.136
Nalatenschap	11.000	15.400
Koersresultaat beleggingen	162.356	68.184
Opbrengsten beleggingen	122.749	138.266
	<u>314.480</u>	<u>240.986</u>

LASTEN

9. Personeelskosten

Lonen en salarissen	85.592	85.202
Sociale lasten	9.661	9.288
Pensioenlasten	10.268	8.441
Overige personeelskosten	10.792	3.441
	<u>116.313</u>	<u>106.372</u>

Overige personeelskosten

Reiskostenvergoeding woon-werk	818	818
Reiskostenvergoedingen, zakelijk	1.062	1.223
Opleiding / cursuskosten	7.659	95
Overige personeelskosten	1.253	1.305
	<u>10.792</u>	<u>3.441</u>

Personeelsleden

Het gemiddeld aantal werknemers in 2016 uitgedrukt in FTE's bedroeg 1 (2015: 1).

10. Afschrijvingen

Afschrijvingen materiële vaste activa

Inventaris	<u>280</u>	<u>280</u>
------------	------------	------------

11. Overige waardeveranderingen van vaste activa

Overige vorderingen	<u>20.000</u>	<u>-</u>
---------------------	---------------	----------

	2016	2015
	€	€
12. Kantoorkosten		
Telefoon	804	761
Contributies, abonnementen en vakliteratuur	279	592
Internetkosten	1.510	1.407
	<u>2.593</u>	<u>2.760</u>
13. Algemene kosten		
Accountantskosten	4.402	5.364
Administratiekosten	4.939	4.927
Bankkosten	336	381
Bestuurskosten: Vergoedingen bestuur	9.000	8.250
Overige algemene kosten	1.184	687
	<u>19.861</u>	<u>19.609</u>
14. Activiteiten / Projecten derden		
Activiteiten	171.856	206.868
Kosten ALV / Jaarcongres	13.234	18.523
Zonnehuispost	484	15.483
	<u>185.574</u>	<u>240.874</u>
De kosten van activiteiten betreffen met name een structurele bijdrage van € 150.000 aan samenwerkingspartner Leyden Academy on Vitality and Ageing.		
15. Diverse baten en lasten		
Naheffingen loonheffing	-	311
16. Financiële baten en lasten		
Fiscale rente en boeten	546	-
Vergoeding Effectenbeheer	19.227	21.351
	<u>19.773</u>	<u>21.351</u>
17. Resultaatbestemming		
Bestemmingsreserve leerstoelen	<u>-50.000</u>	<u>-50.000</u>

6 ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS

Aldus opgemaakt te Leiden, d.d. 22 februari 2017

het bestuur:

naam

handtekening

De heer mr. M.P. den Ottolander MBA
(Voorzitter)

.....

Mevrouw drs. G.M. Siegerink
(Vice-voorzitter)

.....

De heer C.H.M. de Graauw MBA
(Penningmeester)

.....

Mevrouw drs. W.I. Sandberg van Boelens
(lid)

.....

Mevrouw J.F. van Pijpen Msc
(lid)

.....

OVERIGE GEGEVENS

1 Mededeling omtrent het ontbreken van een controleverklaring

Op grond van artikel 2:396 lid 1 BW is de vereniging vrijgesteld van de verplichting tot controle van de jaarrekening door een accountant. Op grond daarvan is geen opdracht tot accountantscontrole verstrekt. Derhalve ontbreekt een controleverklaring.

2 Verwerking van het verlies 2016

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het tekort ad € 99.914 over 2016 in mindering gebracht op de algemene reserves. Dit is reeds in de jaarrekening verwerkt.